

Aan de leden van de gemeenteraad

Raadsinformatiebrief 125

Helmond, 29 november 2022
Onderwerp: voortgang nascheidingsinitiatief Brabant
Geachte leden van de gemeenteraad,

Zaaknummer: 51252342

In de begrotingsvergadering van 10 november zijn er vanuit verschillende fracties vragen gesteld over de stand van zaken rondom nascheiding van huishoudelijk afval. In deze raadsinformatiebrief brengen wij u op de hoogte. Deze informatie sluit aan op raadsinformatiebrief 37, die uw raad op 15 maart 2022 heeft ontvangen. Daarin staat dat er in 2022 een tweede marktconsultatie wordt uitgevoerd en dat er na afronding een voorstel wordt opgesteld. Graag informeren wij uw raad over de uitkomsten van die marktconsultatie, de gevolgen voor het initiatief, en te nemen stappen.

Achtergrond

De gemeenten 's-Hertogenbosch, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Valkenswaard, Helmond, Meierijstad en Oss onderzoeken samen met de provincie Noord-Brabant sinds 2020 of nascheiding van huishoudelijk afval een extra bijdrage kan leveren aan de realisatie van de gemeentelijke afvaldoelstellingen. Onder het motto *'bronscheiding waar het kan, nascheiding waar het moet'* hebben wij als gemeente de taak onze doelen voor afvalscheiding te behalen, grondstoffen te hergebruiken, CO₂-uitstoot te beperken, kosten van afvalbeheer beter beheersbaar te maken en de dienstverlening aan inwoners op peil te houden. Hiervoor is er een marktconsultatie gehouden. Hiervan bent u op de hoogte gebracht in raadsinformatiebrief nr. 37 begin dit jaar.

Tweede marktconsultatie (april 2022)

Drie marktpartijen hebben gereageerd op de tweede marktconsultatie. Samengevat zijn de belangrijkste conclusies:

1. De preferente locatie Eindhoven zien partijen als een probleem. Ze hebben liever de vrijheid hierin. Ook het feit dat er geen verbrandingsinstallatie in de buurt van Eindhoven is, ziet men als een probleem.
2. De marktpartijen houden vast aan de te leveren minimum hoeveelheid afval van 150.000 ton restafval.
3. Qua contracttermijn neigen de partijen nu eerder naar 15 jaar in plaats van 10 jaar.
4. Nascheiding is niet duurder dan verbranden.

Het aantal reacties op de tweede marktconsultatie (slechts 3 marktpartijen) en de resultaten zorgen ervoor dat we op zoek moeten naar alternatieven op het gebied van nascheiding, vooral omdat de initiatiefgemeenten onvoldoende afval bij elkaar kunnen krijgen (ongeveer de helft van de 150.000 ton). Aan Midwaste¹ is gevraagd te onderzoeken of zij met de andere, bij hun aangesloten gemeenten wel voldoende afval bij elkaar kunnen brengen. De leden van Midwaste vertegenwoordigen 72 gemeenten die gezamenlijk goed zijn voor ongeveer 461.000 ton restafval. Ook is aan Midwaste gevraagd een verkenning te doen gericht op aansluiting bij bestaande nascheidingsinstallaties. Deze verkenning lijkt een haalbaar alternatief voor het lopende initiatief. Om die reden is de verkenning op hoofdlijnen in Q2 2022 verder uitgewerkt.

Bestuurdersbijeenkomst (juni 2022)

¹ Midwaste is een Coöperatieve Vereniging van veertien overheidsgedomineerde regionale afval- en reinigingsbedrijven, waar o.a. de gemeenten 's-Hertogenbosch, Oss en Cure afvalbeheer (gemeenschappelijk regeling van de gemeenten Eindhoven, Geldrop-Mierlo en Valkenswaard) lid van zijn. Midwaste doet voor haar leden de gezamenlijke inkoop en het vermarkten van grondstoffen. Zo ontstaat schaalgrootheid, wordt risico geminimaliseerd en wordt kennis gedeeld.

Op 9 juni 2022 spraken de bestuurders van de zeven gemeenten over de voortgang. Hierbij is de optie 'publiek-publieke samenwerking via Midwaste' ingebracht en op hoofdlijnen voorgelegd. Afvalverwerkingsbedrijven HVC en Omrin hebben beide een installatie voor het nascheiden en verwerken (verbranden) van afval. Midwaste heeft aangegeven beide bedrijven te benaderen met de vraag of zij interesse hebben in het bouwen van een nascheidingsinstallatie in Brabant. Een andere optie is dat deze bedrijven op een eigen locatie hun capaciteit uitbreiden voor nascheiding. Midwaste onderzoekt verder of hierbij een publiek-publieke samenwerking aanbestedingsrechtelijk uitkomst biedt voor haar leden en overige gemeenten om hierbij aan te sluiten. De bestuurders hebben de voorkeur uitgesproken voor verdere verkenning van de optie 'publiek-publieke samenwerking via Midwaste' en om parallel nog een aantal punten uit te zoeken, waaronder de impact van transportkilometers op de totale duurzaamheidscase. Dit in relatie tot de gewenste locatie van een nascheidingsinstallatie in Brabant (voorkeurslocatie Eindhoven).

Bestuurdersbijeenkomst (oktober 2022)

Hierbij zijn de optie 'publiek-publieke samenwerking via Midwaste' en de resultaten van de analyse van de transportkilometers in het kader van duurzaamheid besproken. De conclusie is dat de transportafstanden tussen de gemeenten en de nascheidingsinstallatie een zeer klein deel uitmaken van de totale hoeveelheid CO₂-uitstoot, omdat er bij een nieuwe Brabantse nascheidingsinstallatie nog altijd transport plaatsvindt naar bestaande verbrandingsinstallatie(s). Verder speelt ook dat veel gemeenten en marktpartijen bezig zijn hun wagenparken te verduurzamen en overgaan op emissievrije voertuigen. Daarom is de voorkeurslocatie Eindhoven losgelaten. De optie 'publiek-publieke samenwerking via Midwaste' is verder verkend. Midwaste heeft gesprekken gevoerd met HVC en Omrin over de mogelijkheden tot het bouwen van een nieuwe nascheidingsinstallatie. HVC heeft concrete plannen om in 2025 een nascheidingsinstallatie te bouwen in het westen van Brabant. Deze installatie is niet eerder operationeel dan in 2025 of 2026. Een en ander is nog afhankelijk van de doorlooptijd van besluitvorming en de vergunningverlening door bevoegde instanties.

Samenwerking via Midwaste

Na een peiling onder leden van Midwaste blijkt er voldoende interesse te zijn voor deelname aan dit nascheidingsinitiatief. De verwachting is dat er daarmee ook voldoende na te scheiden afval is, dat een nieuwe nascheidingsinstallatie rendabel zou maken. Besloten is de optie 'publiek-publieke samenwerking via Midwaste' verder uit te werken als het gaat over aanbestedingsrecht, financiële consequenties, juridische voorwaarden, samenwerking/organisatievorm, duurzaamheid en volume. De verwachting is dat deze uitwerking Q1 2023 gereed is.

Over de uitwerking van de optie 'publiek-publieke samenwerking via Midwaste' en wat dit voor de gemeenten betekent, informeren wij uw raad in een gezamenlijke raadsbijeenkomst eind maart/begin april 2023 voor alle zeven gemeenten. Daarna starten de deelnemende gemeenten hun besluitvormingsproces, waarbij het streven is in Q3 2023 besluitvorming te hebben over deelname aan deze 'publiek-publieke samenwerking'.

Via de uitwerking van het nascheidingsinitiatief geven we als gemeente invulling aan de verbetering van de scheiding van restafval, het hergebruik van grondstoffen en het beperken van kosten voor onze inwoners. Dit past binnen de uitgangspunten van het programma Duurzame en Gezonde stad en sluit aan bij de uitgangspunten en doelstellingen in ons afvalbeleid.

We vertrouwen erop uw raad voor dit moment voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Helmond,

mevr. P.J.M.G. Blanksma-van den Heuvel
Burgemeester

H.J. de Ruiter
secretaris